

Vormsund barnehage
 Hovindveien 10, 2160 Vormsund
 Telefon 63 90 28 44 Faks 63 90 68 42
 E-post: vormsund@barnehage.no
 Hjemmeside: <http://vormsund.barnehage.no>
 Org.nr: 966 097 892

4.05.2012

Høringsuttalelse om NOU 2012:1 Til barnas beste

Lovforslaget kommer med en rekke forslag på tiltak og endringer og vi har valgt å kommentere følgende tema:

- ◆ **Krav til bemanning og pedagogisk personale kap. 16.2.5**
- ◆ **Hvem som bør ha tilsynsansvar kap. 13.2**
- ◆ **Rammefinansiering kap. 7.7.3**
- ◆ **Til barnas beste – en barnehage av høy kvalitet**

Krav til grunnbemanning og pedagogisk personale

Utvalget foreslår at det lages regler for grunnbemanningen og at forholdstallet på den generelle bemanningen skal være 1:3 for barn under 3 år og 1:6 for barn over 3 år. Vi støtter dette forslaget og vi mener dette kan bidra til å gjenskape noen av de kvalitetene ved norske barnehager som har gått tapt de seneste år som følge av en utviklingen med stadig større barnegrupper med færre voksne til stede.

Når det gjelder pedagogisk personale foreslår utvalget at forholdstallet skal være 1:6 for barn under 3 år og 1:12 for barn over 3 år og at dette innføres fra 2020.

Vi synes det er bra at utvalget setter høye mål for pedagogisk personale i barnehagen og støtter intensjonen i forslaget.

Men vi mener dagens lovverk er for svakt for å sikre det som gjelder i dag med forholdstallene 1:9 for barn under 3 år og 1:18 for barn over 3 år.

Vi begrunner dette med at Rundskriv Nr. F-4266/2011 *Veileder om kravene til pedagogisk bemanning i barnehageloven*, er altfor upresis og mangler bestemmelser om for eksempel hvilke regler som gjelder når barnehagen har en eller flere pedagogstillinger besatt med ansatte på dispensasjon.

Eksempel: En småbarnsavdeling har 14 barn under 3 år og det er dermed krav om 2 pedagoger i 100 % stilling. Avdelingen har en pedagog med godkjent førskolelærerutdanning og en på dispensasjon fra utdanningskravet. Avdelingen har da en godkjent pedagogressurs for 18 små barn, dvs 4 barn mer enn det de faktisk har på denne avdelingen. Barnehagen kan dermed ta inn 8 barn over 3 år ekstra på en stor avdeling, eller 4 små barn til uten å øke den generelle bemanningen eller pedagogressursen.

Rundskrivet sier at det ikke er anledning til å telle pedagogressurs i prosent, men det er akkurat det som skjer når man kan se hele barnehagens pedagogressurs under ett. Vi mener dette favoriserer de store barnegruppene og de barnehagene som organiseres i baser.

Et annet tankekors er at det er svært lønnsomt for en barnehage å ha ansatte på dispensasjon i pedagogstillinger. En barnehage kan spare opptil 100 000 kr pr. år pr. ansatt i forholdet mellom de på dispensasjon og en førskolelærer med full ansiennitet. I tillegg er det slik at hvis kommunen har flere ansatte med dispensasjon fra utdanningskravet, vil kommunens lønnskostnader bli lavere og dermed vil tilskuddet til de private barnehagene bli redusert året etter når kommunens regnskap foreligger. Dette er en situasjon vi erfarer nå og slik er det i mange kommuner.

Det betyr at de barnehagene som satser hardt på å rekruttere og beholde kvalifisert pedagogisk personale, har høye lønnskostnader og får trekk i tilskudd fordi kommunen ikke oppfyller lovens krav til pedagogisk bemanning!

For å motvirke dette, for å sikre og styrke den pedagogiske bemanningen i barnehagene i dag, foreslår vi følgende tiltak:

1. *Kommunene må fratas muligheten til å redusere tilskudd til private barnehager som følge av at de selv har spart lønnskostnader ved ikke å ha pedagogisk personale slik loven krever*
2. *I de tilfellene hvor det innvilges dispensasjon fra utdanningskravet er det ikke anledning til å telle med den ansatte som er på dispensasjon i den totale pedagogressursen.*
3. *Det må innføres et stimuleringsstilskudd til de barnehagene som har ansatte med godkjent pedagogisk utdanning.*

Hvem som bør ha tilsynsansvar

Utvalget foreslår at kommunen fortsatt skal tilsynsansvar. Vi mener dette er svært uheldig fordi kommunen har så mange roller den skal spille innen sitt ansvarsområde og vi mener derfor at kommunen i de fleste tilfelle er innhabile når beslutninger skal tas eller vedtak skal fattes.

Ofte er det en og samme person som innehar følgende roller:

- ◆ Tilsynsmyndighet
- ◆ Veileder for de private barnehagene og deres eiere
- ◆ Konkurrent til de private barnehagene
- ◆ Ansvar for drift og oppfølging av kommunale barnehager
- ◆ Ansvar for tilsyn med egne, kommunale barnehager
- ◆ Arbeidsgiveransvar for ansatte i de kommunale barnehagene
- ◆ Ansvar og myndighet til å fordele ressurser til ekstra personell, midler til tospråklig kompetanse og kompetansemidler bevilget av Kunnskapsdepartementet m.m.

Det er lett å forstå at det fort vil oppstå lojalitetskonflikter eller interessekonflikter når en og samme person skal oppfylle flere av disse rollene samtidig.

I tillegg er kontrollen med hva kommunen foretar seg i disse situasjonene mangelfull og foregår i stor grad ved at kommunen selv rapporterer til Fylkesmann hvordan de tildelte midlene er benyttet osv.

Vi mener at dette systemet bygger på en virkelighet som eksisterte for 20 år siden hvor det var flest kommunale barnehager og at systemet dermed er foreldet.

Vi mener at kommunen ikke kan være tilsynsmyndighet ovenfor egne barnehager og heller ikke for de private barnehagene.

Vil man sikre at vi har god kvalitet i alle barnehager, at sentralt lovverk blir etterfulgt og at likebehandlingen av barn, foreldre og barnehager ivaretas, må det opprettes et uavhengig statlig tilsyn.

Rammefinansiering

Innføring av rammefinansiering har vært krevende. Mange barnehager opplever at innføring av rammefinansiering har medført store kutt i tilskudd og dermed trange budsjett.

Nedskjæringer i de kommunale barnehagene rammer de private barnehagene hardt og gir en enda mer usikker situasjon ved at barnehagene også kan få trekk i tilskudd inneværende år som følge av kommunens regnskapsførte kostnader for året før.

Det er også en svært uheldig situasjon at det er kommunepolitikere som skal vedta tilskudd til de private barnehagene på bakgrunn av et lovverk få har kjennskap til eller forstår. Bedre blir det heller ikke ved at det ikke finnes et lovverk som stiller noen minimumskrav til hva kommunen skal budsjettere med.

For eksempel kan kommunen setter opp et budsjett med tilnærmet 0 i kostnader til vedlikehold og med et minimum på poster til pedagogisk materiell eller kurs til de ansatte. Dette får negative konsekvenser for barn og ansatte i de kommunale barnehagene, men ingen kan gjøre noe med dette fordi det ikke finnes klare regler for hva som er "tilstrekkelig kvalitet".

Vi mener det må settes et minstekrav til hva kommunen kan budsjettere med. Hvis dette ikke kommer vil utviklingen fortsette med at kommunen skaper "bunnprisbarnehager" for å spare kostnader i egne barnehager og for å kunne redusere tilskudd til de private barnehagene.

Dette fører igjen til at dyktige medarbeidere, gode pedagoger slutter i de kommunale barnehagene og søker seg over til andre yrker med bedre betingelser og bedre arbeidsforhold.

For å opprettholde og styrke kvaliteten i barnehagene mener vi det er nødvendig å gå tilbake til øremerkede statlige tilskudd. Det vil sikre likeverdig behandling av alle barnehager, spare lokalpolitikere og kommuneadministrasjon for mye arbeid, gi forutsigbarhet og større økonomisk trygghet for de private barnehagene. I tillegg vil vedtakene bli fattet av instanser som har kompetanse på det regelverket som gjelder.

Et strakstiltak i dagens situasjon er å fastsette nasjonale satser som minimumssatser i alle kommuner.

Til barnas beste – en barnehage av høy kvalitet

Flere undersøkelser viser at de viktigste faktorene for barnehagens kvalitet er personalets kompetanse kombinert med barnegruppenes størrelse.

Derfor er det positivt at utvalget kommer med konkrete tiltak for regulering av gruppestørrelser, av grunnbemanning og pedagogisk bemanning.

Barnehagen har en viktig funksjon i å forsøke utjevne sosiale forskjeller, gi alle barn mulighet til å utvikle basiskompetanse, selvtillit og evner til aktiv deltagelse i et sosialt fellesskap.

For at barnehagene skal kunne levere et slikt tilbud av høy kvalitet til barnas beste, må det følges opp med kompetanseutvikling hos personale, konkrete nasjonale kvalitetskrav og klare regler for bemanning.

Samtidig vet vi at et resultat av rammefinansieringen er at kvaliteten i mange barnehager har gått ned og at mange kommuner har varslet ytterligere innsparinger.

Det er derfor en forutsetning at dersom barnehagene skal levere et tilbud av høy kvalitet, må vi få tryggere økonomiske rammer enn det vi har i dag. For å sikre et likeverdig tilbud over hele landet må tilskuddene være tilnærmet like i alle kommuner.

Vormsund 4.mai 2012

Jorunn Hilde Rolfsen

Daglig leder

Vormsund barnehage SA